

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

Quomodo oleum ex salibus paretur. Cap. XIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

so perlito, vel gutta gulæ iniecta, animum viuificat, vt sex horis saltem omni suo iudicio viuat.

Quid clissus, & quomodo fiat. CAP. XVIII.

NE quid omittamus, & clissus quid sit, quomodo-
ue efficiatur, docebimus. Clissus est extractio sub-
tilitatis omniū plantæ partium in vnum esse commu-
ne coiens. Est in planta radix, herba, flos, fructus, & se-
men, & partium illarum cuiuslibet peculiaris natura in-
est. Confectio talis erit. Radix colligitur quādo matu-
ritate absoluta est, folia quū præsupponimus iusto tem-
pore collecta, ac decerpta, flores quum iam diffundun-
tur, sic fructus, & semina, ex his omnibus subtilitates, si-
ue essentiæ extrahantur, distillando, putrificando, cal-
cinandoq; , vel quouis alio iam modo edocto. Vbi ven-
t à singulis separatim altera in olei formam, altera salis,
vel liquoris extractæ fuerint, tunc omnes in vnum con-
iunguntur, vt congressu, & societate mutua vnita, in v-
num corpus coeant, siue sal, siue oleum, siue liquor fue-
rit, tam clissum rei habebimus. Sunt qui vas ad id par-
tatis distillando vnuant hoc modo, tribus cucurbitis æ-
qualis amplitudinis, longitudinisq; liquorem, oleum
& sal iniiciunt, tria colla in vnum colligata, in pileum
immittunt, & qui fideliter colla omnium recipiat, &
concludat, & probe lutatis, ignis subijcitur, qui ex sin-
gularum contentis tenuiorem essentiam sustollit, & in
pileo coeunt, & per officium in subiectum vasculum
excludit, quod excipitur, reponiturque. Hic ex multis
virtutibus vnitus occultos corporis meatus rimatur, &
insignem in medicando vsam præstat.

Quomodo oleum ex salibus paretur. CAP. XIX.

DIXIMVS multos olei extrahendi modos, nunc au-
tem quomodo ex salibus extrahatur, vt potētius,
tenuius, & penetrantius operentur. Præterea nec alio
modo confici poterant. Videntur aliquid pinguedinis
habere, tamen nec ardent, nec aliud olei habere viden-
tur, scilicet vt mediam quoddam. Primo

Oleum

Oleum ex tartaro extrahere.

Comburetur, & in salem redigatur, vt diximus, post supra marmoream tabellam exponatur loco humido, nam paucis diebus in oleum abit, excolatque in subiectam paropsidem. At si quæris, hoc modo facillime parabis. Contundatur tartarum in puluerem, cui tantundem halinitri admisceas, ac in ferrea pila, vbi cõtusa simul sunt, ignem admoueas, quousq; totũ comburatur, feces reliquæ triturantur, & in lixiuo liquefacta penicillo excolato, igne lixiuium in æthera dissoluatur, subidet sal, mox oua decoques, tollito boleta, & vacua repleto sale, & paucis temporis interuallo in oleum abibunt. Hoc eodem modo extrahimus

Oleum ex soda.

Exhaustum salem è soda, in aquam dissoluemus, per liciniam excolamus, vt eum purgemus, mox exiccatum, supra marmor dispargimus, & loco humido abit in oleum, & ex marmore defluet in fideliã. Docemus & famigeratum

Oleum talci.

Et si vi sola ignis vehementi ex solo talco exugitur oleum, ignorauim? ad quid vtile mox foret. Sed ad mulierum mangonia ita fecimus. Contundatur in tenuem puluerem ferrea pila, mox in ollulam imponitur crassitudinis, & roboris nimij, operculo inducto operi, & ferreis filis munito, ac figulari cetera vbi illeueris, Soli triduo resiccetur, postea in fornace vitrariorum triduo, loco, vbi elucetentur flammæ, vel alibi, dum modo vehementissimus sit ignis, post triduum, aut quatrimum eximito, vas frange, & si in calcem iam redactum optime conicies, serua, sin minus, idem reperere ne pigeat, & parem operam impendere, quum perfecte inalbuerit calx, supra marmor accommodato porphyreticum, & humidissimo loco relinque, vel excauatis foueis, vel puteo: diuque immorari finito, & nimia humiditate effluere cernes, colligito, & vitreo vase recondito. Parâ fere modo fit

Oleum ex sulphure rubicundissimum.

Res ita se habet. Sulphur viuum in tenuem puluerem terito, & commisceto cum æqua portione olei tartari iam descripti, postea in vitro coquitur tribus horis, & resolutum in liquorem transit, per liciniam lineam traducito, vt expurgetur, in aliud vitreum vas indito, & lento ignis calore resiccato in sanguinē, veluti grumosum massa hæc minutim teritur, & inde confectus puluis super marmor sternitur in humida cella. Sic in humorem soluitur, qui fluit ex marmore in subiectam fideliam, hic per tenues pannicellos trāsfasum in vitreum vas calido cinere foueatur, vsque ad humiditatis consumptionem, & tandem oleum superstes erit rubicundissimum. Extrahitur a mulieribus sic

Myrrhæ oleum.

Vbi oua elixatione obduruerint, per medium dissecto, vitella eximito, in eorum loculis inspargito puluere contusæ myrrhæ, & cribro succretæ, in fideliam extendantur supra longiusculos asseres, ne oua iterum oleum combibant, & humida cella claudantur, & in fideliam elapsum oleum reperies.

De aquis fortibus. CAP. XX.

NVNO distillationes eas percurramus, quæ neque aquam, neque oleum eliciunt, sed veluti medium quoddam: nam vehementissima vi ignis grauissima terrestres partes ascendunt, & in aquas transeunt. Vnde ex igne calx tantam comburendi vim acquirit, vt erodat, & valentissime comburat. Hæ non nisi reuerberationis igne exiguntur, & maximis labore, & attentione. Primo quomodo possibile fuerit

Aquam, vel oleum ex sale elicere,

A paucis cognitum. Salem mineralem assumito, in obtortam vitream indito, luto triplici loricateam, ac bene exiccata, & reuerberationis furno accommodato, loco vbi optime, & exquisitè flammæ eludentur, & partem quam humiditatem primo colliges: frange vas, quod subsidet, in aliud transuasa, & aqua iam extracta irrorata, & iterum distilla, plus secundo colliges, iterum excipe,